

DE POSTRIJDER

den schrijft in te Tongeren bij V. L.L.B.F., uitgever en eigenaar van dit blad.
De Postrijder verschijnt 's dinsdags 's dondags en zaterdag.
Alle toezendingen van brieven, geld, of aandradingen moeten franco gedaan worden aan n uitgever **Groote-Markt, n° 37-39, Tongeren.**

DER PROVINCE LIMBURG.

ABONNEMENT.

Driemaal per week 6 franks per jaar.
Twee » 5 » »
Een » 4 » »
Een blad afzonderlijk 10 centiem.
De abonneemingen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.
Reclamen, voornissen en andere artikels voor-aan of binnen in het blad : 1 fr. den drukregel.

De personen die een ABONNEMENT nemen aan den Postrijder voor het jaar 1905, zullen het ad kosteloos ontvangen, van den dag inner inschrijving tot aanstaande Nieuwjaar.

TONGEREN, DEN 19 NOVEMBER 1904.

TADS- en PROVINCIENIEUWS.

'aardenmarkt te Tongeren, DONDERDAG 15 DECEMBER.

BORGLOON. — 't Is nachtelijk diefstal, al wat de klok slaat. Geen nacht gaat er voorbij 'er wordt in de een of andere gemeente van 'et kanton op 'ene of meer plaatsen gestol-n. In Frankrijk heeft men het eeuwfeest van het burgerlijk Wetboek gevierd ; in 't kanton Loon schiet men het eeuwfeest te viere der Bokkenrijders. De diefstallen geschieden zoo gemein-schap en zoo onopgemerkt dat de schelmen van vandaag de Bokkenrijders den haard zou-len vagen.

HOESSEL. — Donderdag morgen ontstond brand bij Lamb. Grons te Overbosch.

Het vuur nam zulke ontbreiding dat geen he-penken mogelijk was en dat het gansch de woning met schuur en stallen afbrandde. Gansch de oogst, het getuig en de meubels werden de prooi der vlammen. Er was verzekering.

MECHELEN A. M. — EEN DOODSDOOFD IN EEN POT. — Houthakkers bij het kasteel Oensel bezijde zijne met boomten te kappen hebben eene akelig ontdekkings gehad. Onder de wortelen van een kastanjeboom, die wel 2 a 300 jaar oud kan zijn, ontdekten men ter diepte van twee voet, een grooten aarden pot, bevattende het welbewaard hoofd van een mensch. Men ver-wachtte zich aan andere ontdekkingen bij de af-braak van dit kasteel.

NEEROETEREN. — Donderdag morgen heel hier een geestig ongeluk plaats ge-faad. De moldderster J. Cornelissen, van Op-eteren, is door de raders der molenkar dood-gepletterd.

Men weet niet hoe het ongeluk gebeurd is.

LAXAKEYN. — Woensdag nacht, roff half vier, werden de menschen gewekt door revol-verschoten te Briegden. Twee donaniers op dienst hadden vuur bemerkt in het huis van Joseph Kusters en hadden van hunne wapens gebruik gemaakt om het alarm te geven. De stallingen zijn gansch afgebrand, doch het huis is gespaard gebleven.

ROCLERGE. — M. Charles Sproelants onzer gemeente is benoemd tot bijgevoegd greffier van Boma (Bongu.)

— Men kondigt ons de inrichting aan van den telephon alhier.

— De familie Vivario heeft 10,000 kilo kolen aan den arme doen uitdeelen. Ter ge-legenheid van het sterven van Mre W^{re} Vivario-Golbe, luam, der armen dank !

HASSELT. — DE WATERLEIDING. — Sedert verscheidene maanden bestaat er, tusschen de weekbladen van Hasselt, een hevige penne- twist betreffende de denken en ondenken der waterleiding, welke over een vijftien jaren door het liberaal gemeentebestuur zaliger, aange-voerd geworden is.

Deze waterleiding onderscheidt zich door hare groot-veerhoudigheid ; het water komt uit eene rivier, en van daar gaat het zonder complimenten in de maag der Hasselaren, met al wat het inhoudt, afspojing van versch be-meste akkerland en beemden, « bouillon » van doode katten en doode honden, daaren-boven allerlei microben, welke zoo het schijnt, gewoonlijk onschadelijk zijn, gelijk het voor brave en wolgeloofde minnere betanm, maar waaronder van tijt tot tijt een of de andere deugniet aangevallen wordt die te typhus-koorts verzeppert.

Wat er ook van zijt, het gemeentebestuur heeft van den minister van Spoorwegen besla-ting bekomen, om eenen artesaanschen put schoon te maken, die zich in de onre statie van Hasselt bevindt en vroeger allerbest water op-levende.

— **DIENSTALLEN IN DE OMSIKTEREN.** — Wij hebben reeds-malling gemaakt der reeks diefstal-ten nabigant te Hasselt, Diepenbeek, Loretessen, Gers-op-Leuwe, Waterslooven, Pruthagen, enz. Aan deze reeks voegten wij het volgende : Dri-voerschaap tot het naburig Zonhoven zijn aan de Kempischehoort te Hasselt, bij het optieffen van den tram ontlast geworden van hunnen geldbezit. 's Nachts poogde men langs ene rant binnen te breken bij L. W. van Zonhoven. Doch na eene ruit te hebben uitgeslagen, zijn de gasten gann loopen. De gendarmerie heeft

de zaak in onderzoek. In denzelfden nacht is er langs een venster binnen gebroken bij M. P. S. te Zonhoven.

In den dag had men twee verdachte korek-zien roadsloof. Gestolen voorwerpen vond men 's morgens langs den weg verspreid. Men vermoedt dat het landlooferswerk is. Langs den anderen kant der stad gaan de sekorken-stroken ook voort. Bij den E. H. pastore van Waterslooven zou er nu weer zijn binnen ge-broken, en onder anders zou men zijnen brand-voorraad meegenomen hebben.

Wat deze talrijke diefstallen begaan worden door dezelfde mannen blijkt klaar, aangezien overal dezelfde artikelen gerold worden en op dezelfde manieren in de huizen wordt ge-voerd. Op sommige plaatsen wordt er 's nachts gewaakt. De politie moet ondersteund en in-gezicht worden door al wie verdachte korek-ten ontmoet. Alzo, in den avond van Woensdag op Donderdag, stond in 't open veld tusschen Waterslooven en Gers-op-Leuwe, een klein wagenzie rond hetwelk zich drie a vier vier-gasten bevonden.

Naar het scheen, spraken zij Fransch. Te Zonhoven slerdenen 's avonds voor de diefstallen, twee welgekloofde personen rond. Witte klompen die zij droegen, staken af tegen hunne kleeders.

LEOPOLDSDURG. — MESTREKES TUSSENHE SOLDATEN EN BURGERS. — Tusschen burgers en soldaten van het 2de jagers te voet, die alhier het winterkamp doen is er bij de herberg van Laagers twist ontstaan. Een burger werd door een mestrek gekwetst. Het schijnt int het onderzoek door de militaire overheid ingesteld, dat soldaat Goppens de voutde veroorzaakt heeft. Volvragingen zijn ingespannen.

— **GEVECHT.** — Een ander gevecht greep in de herberg ; « bij den bakker » tusschen soldaten van hetzelfde korps en kanonniers plaats, en dit, omdat deze laatste met de eerste spotten.

Jager Coussment werd aan 't hoofd gekwetst. De gendarmerie heeft proes-verhaal opgemaakt.

— **EENE VROUW UIT EEN NABURIG DORP.** verontstort door talrijke diefstallen, die in den omtrek begelgd worden, kwam naareen wapen-winkel der Kiekenmarkt te Hasselt, en kocht een revolver. De winkelruiter lezde int hoe het geladen wapen moest gebruikt worden. Opensn kaden een schot en de kogel vloog in den voorarm der boerin. Een bijgevoegde genes-her heeft dien niet kunnen uitlaten. De toestand van het slachtoffer is bedenklijk.

TE VEEL WATER IN LIMBURG. — Een erva-rens ingenieur, M. Verstraeten, heeft eene studie over den ondergrond van Belgisch Lim-burg uitgegeven, waarvan de beslutselen kun-nen samengevat worden in deze drie woorden : Te veel water !

Het onderaardsch water is, volgens M. Ver-straeten, zoo overvloedig dat het de mitating der Limburgsche koolmijnen zeer moeilijk zal maken.

En zeggen dat, tot nu toe, de groote plaag, voor een groote deel van Limburg, geweest is... gebrek aan water !

De Limburgsche boeren vragen zich af of dat-gene dat zich te veel van onder en te weinig van boven bevindt, niet zou kunnen naar boven gebracht worden, dat zou een groot profit op-levende voor onder als voor boven, en dan zou de Limburgsche Sahara grouw anders uitzien.

Ingeenige die Limburg niet kennen, kunnen zich moeilijk een gesd. ht vormen van de wonder-en welke de Kempische boeren weten te verrichten met een heel klein beetje water.

Overal waar een beekje voorbijvleedt, he-m-beduidend het ook moege wezen, worden beem-den aangelegd, en zoodra de Kempische boer voedsel heeft voor zijne koeien, is hij gered.

Zou dat onderaardsch water ook de oplossing niet geven van een ander raadsel, waarbij de deskundigen tot nu hun Latijn en Grieksch op den hoop toe, verloren hebben ? Iedereen is, van over lang, overtuigd, dat de aanlegging van een kanaal door den Limburgschen Sahara eene bron van onuitspreklijken rijkdom zou zijn voor die tot nu toe zoo verlaten stroek ; zou het schijnt werd er reeds gesproken daer- van ten tijde van Albertus en Isabella. Maar waar het water halen ! Wie weet of men nu geen water genoeg zal hebben !

Zou denken en zoo spreken de Limburgsche boeren ; men heeft sedert eentigen tijt zulke-wonderbare zaken in hunnen bodem gevonden dat niets meer hun onmoed'lijk schijnt — en misschien hebben zij wel geen ongelijk.

ALLERLEI.

WANNEER MOET MEN HUWEN. — Deze vraag is dezer dagen wel eens van een nieuw standpunt bekeken.

Voor de London University College heeft professor Chalmers Mitchell eene voordracht ge-houden over dit onderwerp.

De Engelsche geleerde is zeer sterk voor het sluiten van huwelijken op jeugdigen leeftijd.

En hij betooft dat men, door jong te trouwen, nog jong door den eersten hieldere heen komt, en daarna, aan de ernstige vraagstukken van het leven zijne aandacht te wijden.

Omze maatschappelijke verhoudingen en ons stelsel van opvoeding maken, dat men steeds later tot den echtelijke staat overgaat. Nu be-woort deze geleerde, dat in het algemeen gene-men slechts weinige menschen op den leeftijd van 35 jaar volkomen gezond zijn ; sporen van jecht, bloed-onoplossingen van allerlei aard vertoonen zich reeds op dezen leeftijd !

Daarom huwe men op jeugdigen leeftijd, opdat wat schaden kon, geen invloed zal hebben op het eerste huwelijksleven, en men alus in vol-len bloei van gezondheid in het huwelijk kan treden.

En de professor sprak eene vurige pleidooi voor zijnen wedsch, dat de Staat, de groote he-mo-saal, zich ook eens met deze kwestie zou inlaten, en het huwen van jonge menschen zou bevorderen door het verleenen van premien, enz.

Krachtige generaties, vermindering van het aantal ongeschikten voor het leven, met al de sociale gevolgen hiervan, zouden er de uitslag van zijn. Het professionele betoog, evenals elke bestudeering van dit belangrijk vraagstuk, is zeker iet, om eens ernstig over te na denken.

— **WETTIGE REDEN.** — De rechtsgeerdheid is met een wettige diepzinnige uitspraak ver-rijkt. Evenals het in ons land is het in Frankrijk verboden zonder wettige redenen de noodroom op een trein in werking te stellen. Het onder- vinden van een natuurlijke behoefte, waaraan door gebrekkige inrichting van den wagen, waarin geen W. G. was aangebracht, niet vol-daan kon worden, is door de reekbank te Versailles tot een gelidige reden voor het hantieren der noodroom verklaard.

BINNENLAND.

Men meldt uit Brussel :

Er is in de hoofdstad alweer eene geheime stokerij ontdekt, in de rue de la Verdure. Deze was volgens de laatste en verbeterde stelsels ingericht. De wetsvoerder werkte hier reeds sedert meer dan een jaar.

— **HETSEL DRAMA TE BRUSSEL.** — Donder-dag avond kwam een heurder uit de He-to-lierstraat dronken thuis.

Volgens gewoonte moet de man zijn vrouw eerst afsnellen, hetgeen hij wederom begon. Hij sleepte de ongelukkige vrouw met het haar over den vloer.

De vrouw kon zich echter losrukken, greep het dekbed der stoof en bracht er den dronkaard zulken gewelddigen slag mede toe op het hoofd, dat hij met gebroken schedel gansch bebloed merviel.

De gekwetste is ter verpleging naar het gashuis moeten overgebracht worden.

— **EEN GEDEUPT VAN DEN KONING.** — Uh geodept bron wordt gemeld dat Leopold II voornemens is te Antwerpen een prachtig park te laten aanleggen.

Verscheidene personen zijn reeds onderhoord ge-orden en int hunne samenspraken met onzen Koning, hebben zij kunnen opmaken dat de vor-t, nagenoeg dezelfde gedachten heeft als M. Grisar, echter met nog meer praal.

— **GEVANGEN LUYEN VERBRAND.** — Woensdag werden twee dronken jongelingen van Schilde, in het gemeentevanng van Gravenweid opge-sloten. Eenigen tijt nadien ontstond brand in het gevang. Men kwam de gevangenen ter hulp, doch zij hadden reeds erge brandwonden beko-men.

De ovne, Van Gerven, smid-zoon, heeft don-derdag de H. Recht-n ontvangten en is overte-don, de toestand van den andere, Jacobs, is gevaarlijk.

Het parket van Antwerpen is ter plaats geweest en heeft den gekwetste ondervraagd alsook eenige getuigen.

— **GASONTPLOFFING.** — Zaterdag morgennd heeft in de Gentstraat te Ath eene erge gas-ontplofing plaats gehad.

Vrijdag waren nieuwe huurars in het huis gekomen. De vorige bewoner had al de verlichtingstoestellen afgenomen en vergaten de gas-buizen te stoppen. Toen de nieuwe huurraar zaterdag morgennd beneden kwam, zette hij den gasmeter open om een gaslek aan te steken.

Daarna wilde hij met een brandende lamp naar boven gaan. Daar ontsnapte echter de gas langs een gat in een bus, en toen de huurraar binnentrad greep eene erge ontplofing plaats. De persoon werd erg aan het zwaar verbrand. Al wat zich op de kamer bevond werd ten gronde geslingerd. De schade is zeer groot. Een begin van brand was ook ontstaan doch spoedig geblust.

— **DE GODSDIENST IN DEN KONGOSTAAT.** — De heer Viktor Denuv, substraat van den proku-der des konings te Antwerpen, thans met eene zending in Kongo belast, heeft op 9 October H. eenen brief geschreven aan een zijner familie-liden, waaruit wij het volgende overnemen :
Dezen morgennd — op 9 October dus — heft

ik hier te Boma naar de mis van 8 ure geweest.

Men heeft vandaag drie missen gelaten : eene om 6 1/2, eene tweede om 7 en eene derde om 8 ure. In deze kerk, waarin ik mij begeven heb, waren slechts een tiental blanken tegenwoordig. Er waren intogelid 150 tot 200 inboorlingen. Hunne houding is waardijk stichtend ; zij zijn zeer ingetogen, hebben bijna allen eenen rozen-krans, eenige uitzonderlijken hebben een ge-bedekboek.

Een koorknap diende de mis blootsvoets. Hij spreekt zeer duidelijk de latijnsche woordten uit.

De eerv. heer pastoor van Boma heeft tot de zwaren een toespraak gehouden. Hij gebruikte de taal der inboorlingen, zoodat ik er niet veel van verstand. Bij de Nutting naderden een voortigal zwaren tot de H. Tafel. Na de mis had de heele vergadering het « Ave Maria » . Ik was zeer ontroerd. Er waren schier geen vrouwen in de kerk aanwezig. Een mijner vrienden verklaarde mij dat allen naar de eerste mis gaan, en hun jongste kind meenemen. Om hunne kinderen het schrijven te leeten, geven zij het de heest zoolang het misloft durft.

Het was de tweede maal dat ik mij onder de mis de broeder der zwaren gevoelde. Ik had denzelfden God, en zegde misschien dezelfde gebelden als zij ; ik vroeg met dezelfde hoop het zelfde geluk dat zij verlangden.

Nooit denk ik, zal ik den diepen indruk vergeten welke de eenvoudige mis van 9 October 1904, in de kleine ijzeren kerk van Boma, op mij gemaakt heeft.

BUITENLAND.

Frankrijk.

GROOTE BRAND. — Donderdag nacht is brand ontstaan in de groote mouterij der heeren Thieffry, broeders, te Petit-Baixieux.

Het vuur kon spoedig eene groote uitbreiding nemen, dank aan de groote hoeveelheid van handen zijnde brandstoffen.

Daar er te Bauxieux geene pompiers zijn, kon men het vuur niet bestrijden en werd geheel de mouterij vernield.

De schade wordt op 230,000 fr. gerekend.

Duitschland.

HET EINDE VAN EEN « BOSCHMAN. » In de bos-schen van Abreschweiler, nabij Sarrelburg, leefde sedert eenigen tijt een persoon die slechts van struiken en vruchten leefde.

Het was een half onnoozel persoon. Dikwijls had men gepeogd hem bij brave lieden in het dorp te plaatsen, doch de man wist telkens te ontsnappen en ging in de bosschen zijnen intrek nemen.

Men heeft thans het lijk van den « Bosch-man » gevonden aan den voet van eenen boom.

Een onderzoek is geopend.

Zwitserland.

GEVECHT TUSSENHE EENEN AREND EN EENE GEMS. — De inwoners van het stadje Flühli, in het kanton Unterwald zijn onlangs getuigen geweest van een zonderling gevecht.

Een arend trachtte een jonge gems weg te voeren, wanneer eene groote gems, welke schoon de overste te zijn van de kulle, samen-gesteld uit een tiental dieren, het gemse ter hulp kwam.

De arend keerde thans zijne woede tegen hem doch de gems sloeg al de aanvallen af met zijne hoorns.

Het wijfe van den arend kwam ter hulp ge-vlogen, terwijl de kulle gemsen stond toe te zien.

De twee arenden trachten de grooten gems langs achter aan te vallen doch ze zijn hier niet in geslaagd.

Ten slotte verwijderden ze zich terwijl ze groote kringen maakten.

Het gevecht duurde ongeveer een half uur, die later ter plaats kwamen vonden er bloed, veeren en haar.

OORLOG

TUSSENHE RUSLAND EN JAPAN

PORT-ARTHUR.

St.-Petersburg, 19 Nov. — Generaal Stoessel meldt den keizer dd. 2 November : Alle bestor-mingen van den 25de October tot 2 November zijn afgeslagen. De vreeslijkste stormaanval had plaats op 30 Oct., maar door een bajonet-aanval werd de vijand overal teruggeworpen.

Den 31st hadden twee stormaanvallen plaats, maar de vijand werd beide keeren door onze ajonnetten en proximoelommen tot den terug-licht gedwongen. De vesting en de forten tworden onophoudelijk beschoten.

Het werk van de officieren van gezondheid is hoven allen lot verheven. De verliezen der Japaners zijn zeer groot en bedragen volgens Chineseche schattingen van zeven tot tienduizend man.

Shanghai, 19 Nov. — De aanval op Port-